

Belgian Disability Forum vzw (BDF) Actieplan 2018

1. VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

In 2018 wil het Belgian Disability Forum vzw (BDF) zo veel mogelijk vooruitgang boeken wat betreft de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) door de regeringen van het federale België.

Met dit doel voor ogen zal het zijn alternatief verslag 2 - 3 opstellen. Organisatorisch zal het er rekening mee moeten houden dat het VN-tijdschema voor de beoordeling van België door het Comité voor de rechten van personen met een handicap (het Comité) heel onzeker is.

Tegelijk zal het BDF betrokken blijven bij het internationaal denkwerk en de uitwisselingen bij het European Disability Forum (EDF) wat betreft de opvolging van de uitvoering van het UNCRPD op Europees niveau en op het niveau van de Conferentie van de Staten die partij zijn.

a) Alternatief verslag over het 'verslag 2 - 3' van België over de uitvoering van het UNCRPD

Ter herinnering: het Comité voor de rechten van personen met een handicap heeft het tempo van indiening en analyse van de nationale verslagen moeten wijzigen door vertragingen in het proces.

Zo zal België in 2019 één enkel verslag indienen, waarin het oorspronkelijk voorziene 2e en het 3e verslag opgenomen zijn. Anderzijds moeten de nationale verslagen volgens een vereenvoudigde procedure opgesteld worden.

Tot slot is de werkplanning van het Comité om budgettaire redenen nog niet bekend op het ogenblik dat het BDF-actieplan voor 2018 opgesteld wordt. Op 31 januari 2018 zijn er twee veronderstellingen.

- Veronderstelling 1:
 - april 2018: het BDF stuurt het Comité een lijst met aandachtspunten en eventueel nieuwe onderwerpen
 - augustus 2018: het Comité publiceert een nieuwe *List of issues* voor de Belgische regering
 - november 2018: antwoord van België op de *List of issues*

- april 2019: voorbereidende vergadering tussen het Comité en het Belgische maatschappelijk middenveld in Genève
- oktober 2019: 'constructieve dialoog' tussen het Comité en België in Genève
- Veronderstelling 2:
 - november 2018: het BDF stuurt het Comité een lijst met aandachtspunten en eventueel nieuwe onderwerpen
 - februari 2019: het Comité publiceert een nieuwe *List of issues* voor de Belgische regering
 - mei 2019: antwoord van België op de *List of issues*
 - augustus 2019: voorbereidende vergadering tussen het Comité en het Belgische maatschappelijk middenveld in Genève
 - november 2019: 'constructieve dialoog' tussen het Comité en België in Genève

Ongeacht al deze onzekerheden is de deelname van het BDF aan de UNCRPD-rapportering topprioriteit voor het BDF. Het hele actieplan kan dus, afhankelijk van de omstandigheden, aangepast worden opdat het BDF en de adviesraden voor personen met een handicap er effectief aan kunnen deelnemen.

b) Uitvoering van het UNCRPD: opvolging

Op basis van de tussentijdse evaluatie in 2016 en 2017 zal het BDF elke gelegenheid blijven aangrijpen om de regeringen van het federale België eraan te herinneren dat zij reële vorderingen moeten boeken op het vlak van de uitvoering van het UNCRPD.

c) Conferentie van de Staten die partij zijn

De Conferentie van de Staten die partij zijn bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap zal van 12 tot 14 juni 2018 in New York plaatsvinden¹.

Net als de voorbije jaren zal het BDF alles in het werk stellen om zijn bijdrage te leveren, onder meer door deel te nemen aan de voorbereiding van de toespraken van de Belgische delegatie.

Het BDF hoopt opnieuw aan deze conferentie te kunnen deelnemen, zoals het geval was in 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016 en 2017.

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/conference-of-states-parties-to-the-convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2/cosp11.html>

Los van de inhoudelijke debatten biedt de Conferentie van de Staten die partij zijn immers ook de gelegenheid om de referentiepersonen en vooral de leden van het Comité van deskundigen van de VN te ontmoeten.

Vanaf het begin van het jaar zal een kostenvergoedingsaanvraag ingediend worden bij de Staatssecretaris bevoegd voor personen met een handicap.

d) General Comment met betrekking tot artikel 4.3 van het UNCRPD

Eind 2017 kondigde het Comité aan dat het zou beginnen met de voorbereiding van een *General Comment* met betrekking tot artikel 4.3 van het UNCRPD. Dit artikel gaat over de deelname van personen met een handicap en hun representatieve organisaties aan het uitwerken en uitvoeren van wetten die van invloed zijn op het leven van personen met een handicap.

Artikel 4.3 is uit methodologisch oogpunt van essentieel belang voor het BDF, omdat het een invloed heeft op de uitvoeringsmodaliteiten van alle andere UNCRPD-artikelen.

Het BDF zal de *General Comment* dus actief mee helpen op te stellen. Hiervoor zal het zo veel mogelijk overleggen met de bestaande adviesraden op de verschillende bestuursniveaus van het federale België.

De eerste draft van deze *General Comment* is gepland voor september 2018. Het BDF wil het voortouw nemen door An-Sofie Leenknecht² eind juni een overzicht te sturen van de huidige situatie in België op dit gebied.

e) Alternatief verslag van het EDF

Het BDF blijft zo veel mogelijk betrokken bij de opvolging van de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap (Comité) aan de Europese Unie. Denken we bv. aan de deelname van Gisèle Marlière aan de VN-werkgroepvergaderingen van het EDF.

Hiertoe zal het BDF, net als in het verleden, zijn ervaring delen met het EDF wanneer het gaat om de aansporing van de uitvoerende macht om het UNCRPD ten uitvoer te brengen. Volgens het BDF zou het EDF immers meer moeten inzetten op de individuele interpellatie van de Europese commissarissen om zich in te zetten voor de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité.

Dat An-Sofie Leenknecht aanwezig was op de werkvergadering van de AV van het BDF over de tussentijdse analyse van de uitvoering van het UNCRPD door België en dat zij deze aanpak op prijs gesteld had, versterkt de wil van het BDF om zijn actie als goede praktijk voor te leggen aan het EDF.

² An-Sophie Leenknecht is *Policy Officer* van het EDF, belast met het UNCRPD-dossier.

f) Kennisuitwisseling

In functie van de opportuniteiten of aanvragen zal de RvB van het BDF ingaan op verzoeken betreffende de toelichting van het participatieproces dat het gelanceerd heeft voor de redactie van zijn alternatief verslag.

2. Andere internationale 'mensenrechtenverdragen'

In 2018 zal het BDF een standpunt kunnen innemen ten opzichte van twee internationale mensenrechteninstrumenten:

- het herziene Europees Sociaal Handvest van de Raad van Europa;
- het onderzoek naar de verwezenlijking van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.

a) Herzien Europees Sociaal Handvest van de Raad van Europa

België dient jaarlijks een verslag op te stellen over de toepassing van een aantal bepalingen uit het herziene Europees Sociaal Handvest³. Tegen 31 oktober 2017 moest België een 'vereenvoudigd verslag' over de artikelen van 'groep 3' indienen:

- **Art. 2** – Recht op billijke arbeidsvoorwaarden
- **Art. 4** – Recht op billijke verloning
- **Art. 5** – Recht op vrijheid van organisatie
- **Art. 6** – Recht op collectief onderhandelen
- **Art. 21** – Recht op informatie en overleg
- **Art. 22** – Recht deel te nemen aan de vaststelling en de verbetering van de werkomstandigheden en werkomgeving
- **Art. 26** – Recht op waardigheid bij de arbeidstaak
- **Art. 28** – Recht van de werknemersvertegenwoordigers op bescherming in de onderneming en de hen toe te kennen faciliteiten
- **Art. 29** – Recht op informatie en op overleg bij procedures inzake collectief ontslag

Het BDF zal een alternatief verslag over de uitvoering van deze artikelen coördineren, opdat het zijn verslag tegen het einde van de zomer van 2018 kan voorleggen, aangezien het Comité van deskundigen de Belgische situatie in december 2018 zal onderzoeken.

De 17 lidorganisaties van het BDF en de bestaande adviesraden op federaal niveau en in de deelgebieden zullen uitgenodigd worden deel te nemen aan het voorbereiden en het opstellen ervan.

³ <https://www.coe.int/en/web/turin-european-social-charter/reporting-system>

b) Doelstellingen voor duurzame ontwikkeling

In 2017 stelde België zijn eerste *Voluntary National Review* voor. Het BDF betreurde duidelijk dat de representatieve adviesraden voor personen met een handicap niet geraadpleegd konden worden. De doelstelling van het BDF voor 2018 is tweeledig:

1. De doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) bekendmaken bij zijn lidorganisaties en via hen bij alle personen met een handicap. Opvallend is dat de SDG's voor het grote publiek alleen betrekking hebben op ontwikkelingssamenwerking en opwarming van de aarde. Dit is nochtans niet het geval. De SDG's bestrijken alle sociaaleconomische en culturele aspecten van elke lidstaat van de Verenigde Naties (VN). In dit opzicht vormen zij een kader voor de uitvoering van het UNCRPD op korte en middellange termijn.
2. De verschillende regeringen van het federale België ertoe brengen de adviesraden voor personen met een handicap te beschouwen als essentiële partners bij de uitvoering en opvolging van de SDG's in België.

De eerste concrete actie op dit vlak is de organisatie, in samenwerking met het EDF, van een conferentie van een halve dag over de uitvoering van de SDG's. Deze zal plaatsvinden op zaterdag 3 maart van 9 tot 13 uur in Brussel⁴.

3. Vrij verkeer en toegankelijkheid in Europa

a) European Accessibility Act

Eind 2015 werd een grote stap voorwaarts gezet: de Europese Commissie presenteerde haar voorstel van richtlijn, dat algemeen bekend is onder de naam *European Accessibility Act* (EAA)⁵.

In 2017 volgde een mijlpaal: het Europees Parlement stemde vóór dit dossier⁶. 2018 wordt het jaar van de moeilijkste stap: de tekst van de EAA moet goedgekeurd worden door de Raad van Ministers van de Europese Unie ... Hiertoe moeten de nationale regeringen overtuigd worden van de gegrondheid van deze tekst. Het is echter duidelijk dat sommige lidstaten de tekst beschouwen als een bron van beperkingen en niet als een kans om nieuwe markten te creëren door de regels te harmoniseren.

⁴ Renaissance Hotel, Parnassusstraat 19 – 1050 Brussel

⁵ De volledige titel van de richtlijn luidt: Voorstel van richtlijn van het Europees Parlement en de van de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van wetten, voorschriften en administratieve bepalingen van de lidstaten inzake de toegankelijkheid van goederen en diensten <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52012PC0721&from=NL>

⁶ Tekst aangenomen met amendementen op 14/09/2017

De RvB van het BDF zal de regeringen van het federale België per brief aanmoedigen om op de Raad van de Ministers van de Europese Unie voor de EAA te stemmen. Afhankelijk van de antwoorden op deze brief zal het de nodige stappen overwegen.

b) European Disability Card

2017 was voor het BDF het jaar van een eerste grote overwinning: de lancering van de Europese handicapkaart in 7 lidstaten.

In 2018 zal de Europese Commissie het succes ervan voor het eerst beoordelen. Op basis van de resultaten van deze evaluatie zal het BDF het EDF verzoeken de nodige maatregelen te treffen om de kaart in zo veel mogelijk lidstaten in te voeren, te beginnen met onze naaste burens: Nederland, Duitsland, Groothertogdom Luxemburg, en Frankrijk.

c) Richtlijn 'Toegankelijkheid van websites'

In 2018 zal het BDF voortgaan op de weg die het in 2017 ingeslagen heeft met het oog op de praktische uitvoering van de richtlijn inzake toegankelijkheid van websites. Het zal het kabinet van de Minister van Digitale Agenda en *Fedict* hierover bevragen.

4. Europese verkiezingen mei 2019

De verkiezingskalender van het voorjaar van 2019 verplicht het BDF ertoe zijn memorandum voor de volgende Europese legislatuur op te stellen in de tweede helft van 2018. Idealiter zou op een thematische algemene vergadering in het najaar van 2018 een tekst opgesteld moeten worden waarin zowel de verwachtingen die geformuleerd zijn in het Manifest van het EDF (goedgekeurd in het Europees Parlement op 6 december 2017), als de uitdagingen en prioriteiten van het BDF zelf gebundeld worden, zodat deze begin 2019 naar de Belgische parlements kandidaten gestuurd kan worden.

In 2018 zal het BDF ook, in het kader van de Europese verkiezingen, de Belgische autoriteiten moeten oproepen het stemrecht voor iedereen uit te voeren, met bijzondere aandacht voor personen in instellingen van wie velen thans hun stemrecht niet uitoefenen.

5. De-institutionalisering en General Comment art. 19

Het is niet omdat de tekst van de *General Comment* bekend is, dat deze ook correct toegepast wordt in België. De NHRPH zal een positienota opstellen over deze fundamentele, beknopte en ambitieuze tekst. Deze wordt naar alle waarschijnlijkheid in het najaar van 2018 aangenomen. De RvB van het BDF en de werkgroep Ethiek van de NHRPH zullen van gedachten wisselen tijdens een werkvergadering die in mei 2018 (te bevestigen) tussen de twee structuren georganiseerd zal worden.

Waarschijnlijk zal de essentie (meer bepaald de filosofie en de budgettaire impact) van dit document in het kader van de Europese verkiezingen in het memorandum van het BDF opgenomen worden.

6. Opvolging van de uitvoering van de Europese sociale pijler

Met de invoering van de Europese sociale pijler heeft de Europese Commissie zich ertoe verbonden een impuls te geven aan een Europa dat zich op sociaal vlak wil versterken en dichterbij de burger wil staan. Het BDF zal de ontwikkelingen volgen en zijn prioriteiten en verwachtingen met betrekking tot inclusie van personen met een handicap op alle gebieden van het leven herhalen. Deze eisen zullen ook een essentieel deel van ons memorandum zijn.

7. Opvolging van de voorbereiding van de nieuwe ESF-programmering 2021 - 2027

Thans wordt op Europees niveau nagedacht over het kader voor de volgende programmering 2021 - 2027 van de Europese structuurfondsen. Het is nu al duidelijk dat het gebruik van de fondsen zelf herzien zal worden en dat de financiering zich zal richten op projecten voor begeleiding en diensten aan de gemeenschappen.

De echte uitdaging voor 2021 - 2027 zal erin bestaan te investeren in sociale huisvesting en algemene diensten. Naast inclusie zal evenwel ook rekening gehouden moeten worden met andere behoeften: energie-efficiëntie, vervoer, digitale technologieën, ...: de ESF's zullen een aanvulling zijn op diensten die nuttig zijn ter ondersteuning van de de-institutionalisering. Personen met een handicap, kinderen, daklozen, vluchtelingen, ... stuk voor stuk maken zij deel uit van dezelfde logica van inclusie.

In juni zal een eerste ontwerp aan de Raad van de Europese Unie voorgelegd worden. Het BDF hoopt het te kunnen inzien, en zal erop toezien dat rekening

gehouden wordt met de noden en verwachtingen van personen met een handicap.

8. Deelname aan de instanties van het EDF

In de loop van 2018 zal het BDF uiteraard nauwgezet blijven deelnemen aan de activiteiten van de instanties van het EDF en de belangen van de Belgische personen met een handicap verdedigen.

Het feit dat twee leden van het BDF ook lid zijn van de raad van bestuur van het EDF geeft hen heel wat daadkracht binnen de organisatie.

Het BDF zal ook in de toekomst zijn stem laten horen en er mee voor zorgen dat het EDF blijft evolueren naar een steeds democratischere en meer participatieve manier van werken.

Bijzondere aandacht zal besteed worden aan de volgende aspecten:

- vaststelling van modaliteiten voor ethisch handelen als leidraad voor de fundraisingsinitiatieven waartoe het EDF zich verbindt;
- aanpassing van de statuten van het EDF om deze met het UNCRPD in overeenstemming te brengen.

9. Platform van de adviesraden

In 2018 zijn vier vergaderingen van het platform van de adviesraden gepland. Het BDF blijft ervan overtuigd dat dit informeel overleg belangrijk is: zo kunnen de representatieve organisaties van personen met een handicap in het federale België zo goed mogelijk een standpunt innemen.

Bijzondere aandacht zal besteed worden aan:

- de praktische modaliteiten voor de uitvoering van de zesde staatshervorming;
- de oprichting in elk deelgebied van een adviesraad voor personen met een handicap, waarbij onder meer nagedacht zal worden over de *General Comment* met betrekking tot artikel 4.3 van het UNCRPD;
- de voorbereiding en goedkeuring van de lijst met aandachtspunten voor het Comité voor de rechten van personen met een handicap in het kader van de voorbereiding van het tweede en derde verslag van België over de uitvoering van het UNCRPD;
- de opstelling van verslagen in verband met de rapportering van de internationale verdragen.

10. Communicatie

a) Gebruik van de website

In 2017 is de communicatie van het BDF met de buitenwereld aanzienlijk verbeterd.

Voor de RvB van het BDF komt het er in 2018 op aan de communicatie te stabiliseren op basis van de instrumenten en het tempo van vorig jaar. Ingrijpende veranderingen zijn er niet gepland.

Het BDF benadrukt ook het belang van dit communicatiekanaal met zijn correspondenten in elke vereniging: dit kanaal maakt het mogelijk uitnodigingen te versturen voor evenementen die rechtstreeks verband houden met de belangrijkste initiatieven van het BDF, maar ook informatie te verzamelen waarover de verenigingen beschikken en waarmee het BDF zijn standpunten kan verrijken. Het vraagt de verenigingen op al deze vragen te reageren.

Zodoende houdt de RvB rekening met eventuele moeilijkheden als gevolg van de evolutie van het personeel dat belast is met het secretariaat van de representatieve structuren bij de FOD Sociale Zekerheid. Het zou contraproductief zijn nieuwe instrumenten te lanceren zonder de zekerheid dat ze regelmatig gebruikt kunnen worden.

b) Algemene vergadering

Wat communicatie betreft, zal de algemene vergadering van het BDF ook in 2018 het andere communicatiekanaal bij uitstek blijven. Binnen de vergadering zal opnieuw een informatief luik georganiseerd worden, want dit is het ideale moment om samen te overleggen en na te denken.

Op zijn vergadering van 22/02/2018 zal het BDF zich buigen over de *General Comment* met betrekking tot artikel 19 van het UNCRPD, dat over de-institutionalisering gaat.

In mei zal ook een tweede werkvergadering georganiseerd worden als basis voor de denkoefening van de WG Ethiek van de NHRPH. Idealiter zou in het najaar een bijeenkomst georganiseerd moeten worden om het memorandum van het BDF voor de volgende Europese verkiezingen voor te bereiden.

Het verleden heeft ons geleerd dat deze manier van werken ook nuttig is om innovatieve initiatieven in kaart te brengen. Denken we maar aan de Europese handicapkaart. De raad van bestuur wil dat er in de toekomst nog zulke initiatieven gelanceerd worden.

Conclusie

Voor de actie van het BDF is het meer dan ooit cruciaal dat de organisaties die lid zijn van het Forum, bijdragen tot het denkwerk en alle mogelijke informatie over de toestand op het terrein, hun verwachtingen, hun vragen enzovoort aan het Forum overmaken.

We kennen de grote principes waarover op Europees niveau consensus bestaat (non-discriminatie, gelijkheid van kansen, genot van mensenrechten voor personen met een handicap, ...), maar we mogen de voeling met de leefwereld en de behoeften van de betrokkenen niet verliezen. De Europese vergaderingen dreigen in dat geval immers te verworden tot nietszeggende evenementen die de gewone burger in de kou laten staan.

Daarom moet het BDF een stem geven aan zijn leden en steeds op dezelfde spijker blijven slaan: niets over ons zonder ons. Het secretariaat staat open voor alle suggesties en opmerkingen van de leden. De RvB maakt er een erezaak van te luisteren naar elke interventie.